BIJLAGE 1A

Zonnepark Zuidgeest, landschappelijk inpassingsplan

Inhoud

1. Inleiding 4
2. Huidige landschappelijke situatie 6
3. Inpassingsvoorstel 10

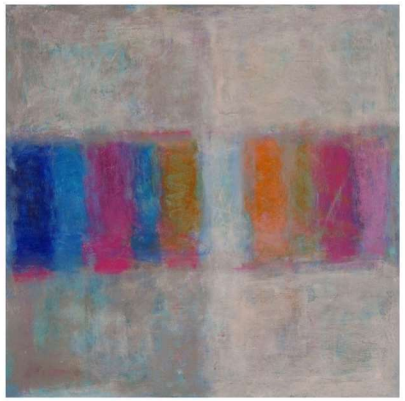

Dit rapport is in opdracht van Solar Provider Group opgesteld door:
OVSL Oog voor Schoonheid *landschapsarchitectuur*,
Ontwerp Voor Stad en Land

1. Inleiding

Onderstaande toelichting gaat in op de landschappelijke inpassing van een zonnepark aan de Zuidgeest in Bergen op Zoom. Deze toelichting maakt inzichtelijk wat het landschappelijke inpassingsplan precies inhoudt, hoe het inspeelt op de landschappelijke kenmerken van het landschap ter plekke, hoe de landschappelijke impact op de omgeving wordt beperkt en hoe met het beleid van de gemeente met betrekking tot dit soort initiatieven is omgegaan.
De volgende beleidsdocumenten van de gemeente zijn bij het opstellen van deze toelichting gebruikt:

- Bestemmingsplan Buitengebied Oost (2019);
- Nota Ruimtelijke Kwaliteit - Welstandsnota Bergen op Zoom (2019);
- Structuurvisie Bergen op Zoom 2030 (2011); en de
- Kaartbank Brabant.

Verder is voor de afbeeldingen gebruik gemaakt van Topotijdreis en Google Maps.

Ligging en omgeving plangebied

Bron foto's: Google Maps

Belangrijkste kenmerken:
- totale oppervlakte circa 5,5 - 6 ha bruto
- exploitabel zonneveld: oriëntatie op de zon, efficiënte inrichting
- zeer geringe zichtbaarheid van de locatie vanuit (ruimere) omgeving

2. Huidige landschappelijke situatie

Ligging plangebied

Het plangebied ligt ten noorden van de Zuidgeest, te midden van de daar aanwezige bossen. Dit gebied ligt boven op de Brabantse Wal, de plek waar de hoge zandgebieden van Brabant vrij dramatisch overgaan in de lagere kleigebieden van Zeeland. Het plangebied zelf maakt deel uit van een groter gebied, de Zuidgeestsche Heide, een oorspronkelijk woest gebied dat in de 19e eeuw benut werd voor de schapenteelt en het steken van plaggen ten behoeve van het potstalsysteem. Verspreid lagen er enkele vennen. Rond 1900 werd dit soort arme zandgronden rationeel aangeplant met bossen (veelal naaldhout ten behoeve van de mijnbouw), zo ook de Zuidgeestsche Heide. Tegenwoordig bestaan de bossen vooral uit grove den, ruwe berk en zomereik. Rond de Tweede Wereldoorlog werd direct ten noorden en westen van het plangebied een omheind militair oefenterrein aangelegd, dat in de decennia daarna veranderde van een open heide terrein met zandverstuivingen naar bos met verspreid over het terrein meerdere militaire barakken. Drie van die barakken liggen langs de noordzijde van het plangebied. Later komt er een TNO vestiging (TNO Heimolen) op dit terrein. Sinds enige jaren wordt er nagedacht over het vertrek van TNO en de ontwikkeling van 13 woningen.

Het plangebied is vanaf de openbare weg nauwelijks zichtbaar. Enkel een smalle ingang aan de zuidzijde grenst aan de Zuidgeest en is afgesloten met een hekwerk (zie foto voorpagina, bron Google Maps). Op de zuidoosthoek van het plangebied komt een doodlopende zijweg van de Zuidgeest uit, die de aanliggende woningen ontsluit (zie foto rechts op volgende pagina). Het plangebied is in de loop van de 20e eeuw aanvankelijk aangeplant met bos en later deels vergraven of afgegraven en gebruikt als landbouwgrond. Aan de zuidzijde ligt de Zuidgeest, een onverharde weg die samen met de Zandweg en de Lange Steen deel uitmaakt van het wandelknooppuntennetwerk. Deze laatste twee maken ook deel uit van het fietsknooppuntennetwerk, langs de Lange Steen ligt een verhard fietspad. Tussen het plangebied en de Zuidgeest liggen nog twee omheinde, beboste terreinen met een enkele woning (zie foto links op volgende pagina). Ten noorden en westen ligt het omheinde terrein van TNO Heimolen, aan de oostzijde ligt bos. Het huidige gebruik is akkerland met langs de meeste zijden een met bomen beplante strook grond.

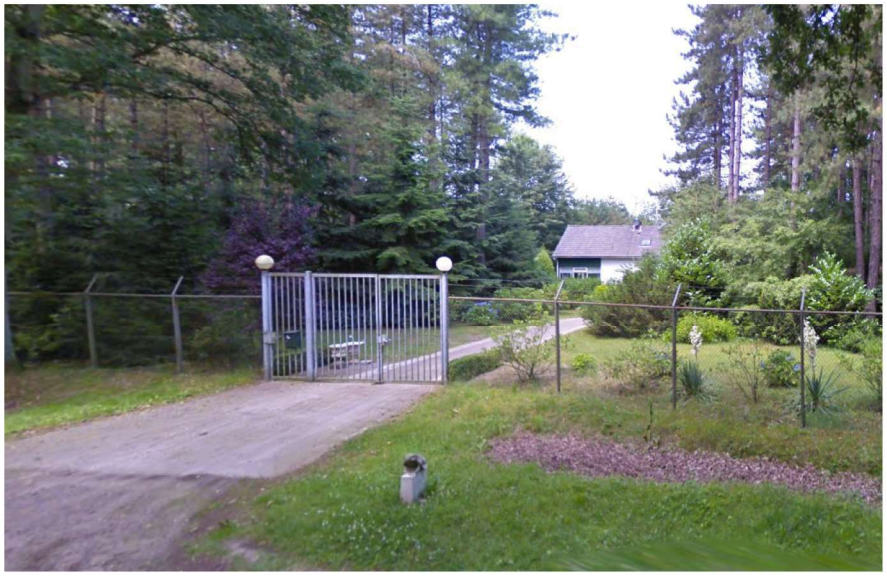

Bron foto's: Google Maps, Streetview

Historische ontwikkeling (1900-1950)

Bron: Topotijdreis

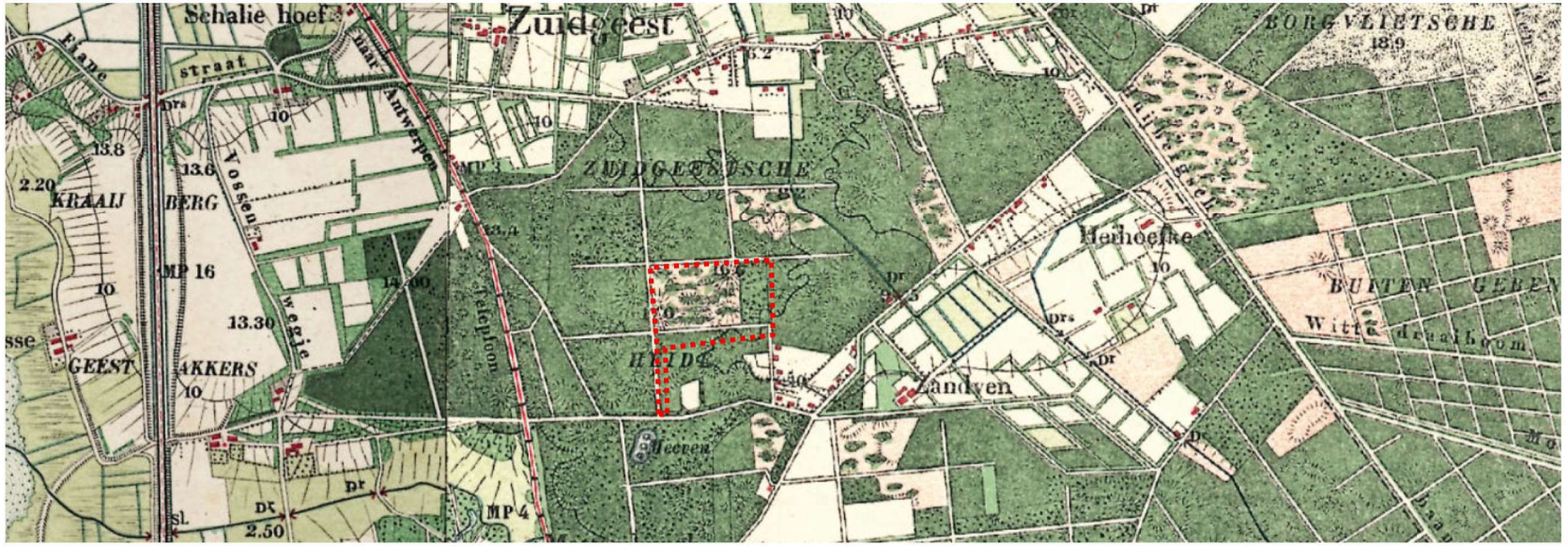

Historische ontwikkeling (1980-2018)

Bron: Topotijdreis

3. Inpassingsvoorstel

Algemeen

Landschap heeft betrekking op de onderlinge samenhang tussen de elementen in een bepaald gebied en op de samenhang tussen een gebied en het gebruik daarvan. Landschap heeft ook te maken met de afleesbaarheid van die samenhang (het landschapsbeeld). Landschap bestaat bij de gratie van waarneming en beleving door mensen én bij de gratie van verandering door de tijd heen. Landschap is per definitie géén statisch begrip.

Inpassing Zonnepark Zuidgeest

Bij de aanleg van Zonnepark Zuidgeest hoeft op voorhand niet gestreefd te worden naar het volledig aan het zicht onttrekken van het initiatief. Zonneparken zijn ontwikkelingen van deze tijd en mogen ook gezien worden mits ze zijn ingepast in hun landschappelijke context. In deze situatie is het echter zo dat het gehele plangebied al min of mee aan het zicht onttrokken is, met uitzondering van zicht vanuit enkele privéwoningen rond het plangebied.

Verder kan de inpassing worden versterkt door de bestaande richtingen van het plangebied aan te houden voor de plaatsing van zonnepanelen, waardoor en geen overhoeken of verspringingen ontstaan. De plekken waarvandaan er zicht is op de opstellingen (vanuit omliggende woningen) wordt in afstemming met de bewoners onderzocht hoe dit met aanvullende (inheemse) beplanting kan worden tegengegaan. De ontsluiting van het plangebied vindt plaats zo ver mogelijk van de woningen vandaan (aan de zuidwestzijde).

Landschappelijk kader en inpassingsvoorstel

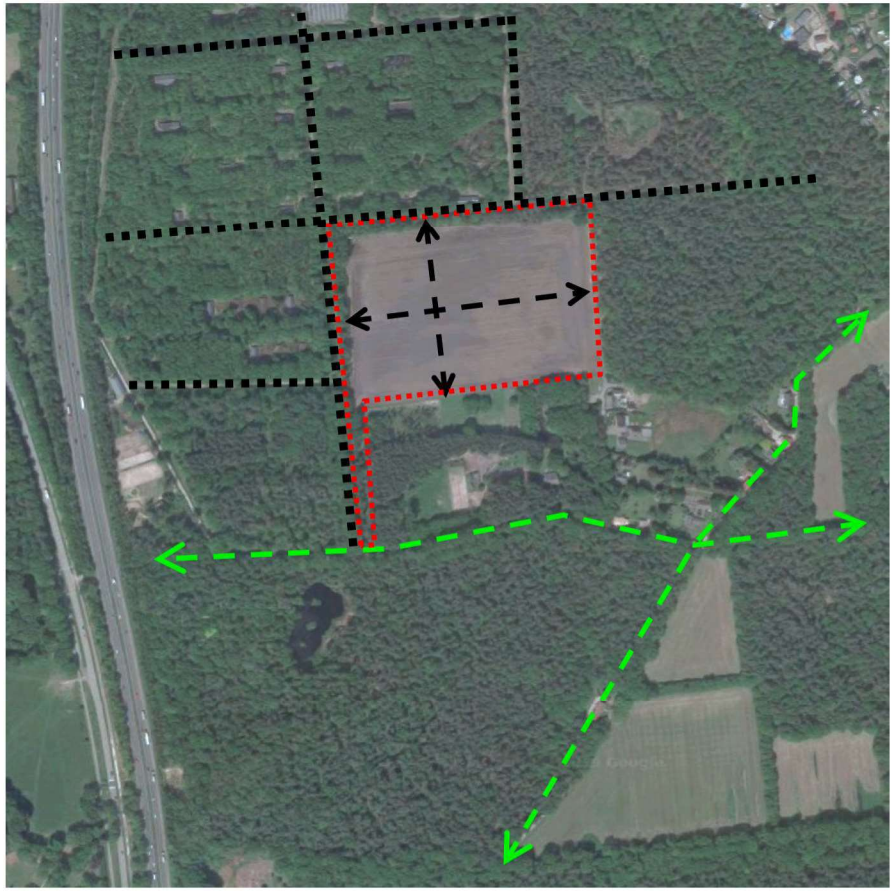

Belangrijkste kenmerken: - rechthoekige bospercelen ▪▪▪▪▪ rationele verkaveling, twee richtingen
- recreatieve routestructuren rondom

Inpassingsvoorstel: - ontsluiting via de zuidzijde, op afstand van bestaande woningen
- kavelrichtingen aanhouden voor de plaatsing van zonnepanelen
- randvoorzieningen en aanvullende beplanting langs zuidrand

BIJLAGE 1B

Toelichting aanleg en onderhoud landschappelijke inpassing Zonnepark Zuidgeest
Het onderhoud zal waarschijnlijk worden uitbesteed aan De Tuinerij. Dit bedrijf is ook gelegen aan de zuidkant van het zonnepark en zou mooi aansluiten bij onze wens om werk zoveel mogelijk lokaal uit te besteden. Met De Tuinerij hebben wij al gesprekken gehad en zullen in de toekomst verder concrete afspraken worden gemaakt. Dit onderhoudsplan zal daarom in de toekomst verder worden aangescherpt, maar geeft een indicatie van het onderhoud van de beplanting voor Zonnepark Zuidgeest.

1) Erfbeplanting

Aanleg

De aanleg van de houtsingel aan de zuidzijde van het perceel zal gemengd worden aangeplant in 3 rijen in driehoeksverband. De afstand in de rijen is 1.50 meter en de afstand tussen de rijen is 1 meter.

Onderhoud

De beplanting in de houtsingel zal worden uitgedund zodat de beplanting elkaar niet beconcurreerd. De diameter van het hout is maximaal 20cm op 1.30 meter boven het maaiveld. Het uitdunnen van de houtsingel zal gefaseerd gebeuren, in een fasering van 5 jaar. Hiermee wordt er voor gezorgd dat de singel er verzorgt uit blijft zien en een continue beschutting kan bieden voor de aanwezige fauna. Er zal geen gebruik worden gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van Akkerdistel, Ridderzuring, Jacobskruiskruid en Japanse duizendknoop en van ongewenste houtsoorten (Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik en Robinia) middels een stobbenbehandeling. Snoeiwerkzaamheden worden in beginsel alleen verricht in de periode tussen 1 november en 15 maart. Bestrijding van ongewenste houtsoorten kan in de periode tussen 15 juli en 15 maart plaats vinden.

2) Bomenrij

Aanleg

Er zullen enkele Tilia Cordata (winterlinde) worden aangeplant, 2 a 6 stuks aan de zuidzijde van het perceel. De plantafstand is z'n 6 meter. De bomen worden met 2 boompalen vastgezet. Ter bevordering van de aangroei zal er per boom 60 liter DCM vivimus worden toegevoegd.

Onderhoud

De bomen zullen worden opgekroond tot een hoogte van circa 4 a 5 meter zodat een mooie boomvorm ontstaat. Daarnaast zorgt het opkronen van de bomen er voor dat het zicht op de achterliggende bosrand niet wordt ontnomen.

3) Gras/kruidenvegetatie

Aanleg

Het perceel zal worden gespit en vervolgens worden ingezaaid met een gras/kruidenmengsel. Het gedeelte onder en tussen de panelen zal worden ingezaaid met Advanta staygreen 1. Dit is een gras/kruidenvegetatie die niet hoger wordt dan 30cm en een voedselbron voor tal van nuttige insecten. Aangezien het laagste punt van de panelen 40cm is, past deze soort goed onder de panelen.

In de randen van het perceel zal het land worden ingezaaid met Advanta staygreen 3 bij/vlinder. Met staygreen 3 creëer je nectarrijke overlevingsplaatsen voor bijen en vlinders. Het bloemenrijke mengsel bloeit van mei tot oktober en wordt 60cm hoog. Het inzaaien rond de panelen moet zorgvuldig gebeuren anders kan er schaduwwerking ontstaan.

Onderhoud

Het gras/kruidenmengsel zal 1x per jaar gemaaid worden. De geringe hoogte van de panelen werkt niet meteen belemmerd voor het onderhoud. Gezien de staygreen 1 niet boven de panelen komen scheelt dit al veel in onderhoud. Er zal wel met extra aandacht en zorg onderhoud gedaan moeten worden. Dit wordt gedaan door gebruik te maken van special maairobots (bv. Spider, Honda Miimo of Husqvarna Automower) die onder de panelen door rijden.